

UCHWAŁA Nr 278 RADY MINISTRÓW

z dnia 30 grudnia 1981 r.

w sprawie funkcjonowania gospodarki w okresie stanu wojennego.

W związku ze szczególnymi warunkami funkcjonowania Państwa w okresie obowiązywania stanu wojennego Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwa państwowe w okresie stanu wojennego działają na zasadach określonych w uchwale nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie zasad działalności przedsiębiorstw państwowych w 1982 r. (Monitor Polski Nr 32, poz. 287), zwanej dalej „uchwałą nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r.”, ze zmianami wynikającymi z niniejszej uchwały.

§ 2. Operatywne kierowanie sprawami gospodarczymi oraz koordynację przedsięwzięć Rządu w sferze ekonomiczno-finansowej i produkcyjnej, zgodnie z uchwałą nr 267 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1981 r. w sprawie działania Komitetu Gospodarczego Rady Ministrów w czasie obowiązywania stanu wojennego, wykonuje Komitet Gospodarczy Rady Ministrów.

§ 3. 1. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów opracowuje projekt centralnego planu społeczno-gospodarczego i projekty centralnych planów krótkookresowych (kwartalnych) oraz ustala zakres i miejsce programów operacyjnych w tych planach. Centralny plan społeczno-gospodarczy uchwala Rada Ministrów. Plany krótkookresowe zatwierdza Komitet Gospodarczy Rady Ministrów.

2. Komisja Planowania przy Radzie Ministrów — zgodnie z przepisami uchwały nr 201 Rady Ministrów z dnia 14 września 1981 r. w sprawie zasad opracowania projektów planów rocznych i budżetu Państwa na 1982 r. — opracowuje programy operacyjne, które podlegają zatwierdzeniu przez Komitet Gospodarczy Rady Ministrów. Listę programów ustala załącznik nr 1 do uchwały.

3. W ramach centralnego planu społeczno-gospodarczego oraz planów krótkookresowych Komisja Planowania przy Radzie Ministrów we współdziałaniu z Urzędem Gospodarki Materiałowej — zgodnie z przepisami uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. — przygotowuje:

- 1) centralne bilanse energii, paliw, surowców i materiałów,

- 2) projekty rozdziału materiałów oraz środków transportu i maszyn budowlanych.

§ 4. 1. Właściwi ministrowie powołają pełnomocników do spraw programów operacyjnych. Do zadań pełnomocników należy:

- 1) uczestnictwo w opracowywaniu programów operacyjnych,
- 2) ustalenie listy przedsiębiorstw podejmujących produkcję na rzecz programu operacyjnego,
- 3) zapewnienie powiązań kooperacyjnych niezbędnych do realizacji programu operacyjnego,
- 4) nadzorowanie przebiegu realizacji programów operacyjnych oraz interweniowanie w wypadku powstających zagrożeń.

Szczegółowy zakres działalności pełnomocników określa właściwy minister.

2. Przy ustalaniu listy przedsiębiorstw, o której mowa w ust. 1 pkt 2, pełnomocnik uwzględnić będzie inicjatywę przedsiębiorstw, ich uwarunkowania techniczno-organizacyjne i efektywność ekonomiczną. Po wyczerpaniu możliwości oddziaływania narzędziami ekonomicznymi pełnomocnikowi przysługuje prawo nałożenia na przedsiębiorstwo obowiązku realizacji określonych zadań produkcyjnych na rzecz programu operacyjnego.

3. Ministrowie mogą powołać pełnomocników do spraw wyodrębnionych układów produkcyjnych. Do zadań pełnomocników należy sprawowanie funkcji nadzoru nad przedsiębiorstwami, przewidzianego dla organów założycielskich w ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 24, poz. 122), w zakresie ustalonym przez właściwego ministra. Pełnomocnikom mogą być zlecone zadania przewidziane dla projektowanych zreszeń obligacyjnych.

4. Działalność pełnomocników ministrów, o których mowa w ust. 1 i 3, finansowana jest ze środków właściwej części i działu budżetu centralnego.

§ 5. 1. Utrzymuje się w mocy uchwałę nr 242 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie zasad,

trybu i terminu zniesienia zjednoczeń przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski Nr 32, poz. 286).

2. Przepisów uchwały, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się do zjednoczeń (jednostek równorzędnych) objętych militaryzacją, chyba że właściwy minister uzna to za celowe.

3. Utworzone przed dniem 13 grudnia 1981 r. zrzeszenia dobrowolne przedsiębiorstw państwowych prowadzą nadal swoją działalność zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 6. Przedsiębiorstwa uczestniczące w realizacji programów operacyjnych (w tym jednostki drobnej wytwórczości) oraz ich kooperanci korzystają z priorytetu w zakupie i przydziale energii, paliw, materiałów i surowców oraz maszyn i środków transportu.

§ 7. 1. Minister Gospodarki Materiałowej powoła w terminie do dnia 10 stycznia 1982 r. przy jednostkach obrotu materiałowego zespoły nadzorcze. W skład zespołu wejdą przedstawiciele Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministra Gospodarki Materiałowej, Ministra Obrony Narodowej oraz przedstawiciele zainteresowanych ministerstw i organów centralnych.

2. Zadaniem zespołów, o których mowa w ust. 1, będzie ogólny nadzór nad rozdzielnictwem materiałów oraz rozpatrywanie odwołań dotyczących przydziałów.

§ 8. 1. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów dysponuje — na podstawie operatywnych bilansów płatniczych — środkami dewizowymi na import z państw zaliczonych do II obszaru płatniczego, z wyjątkiem środków, które przedsiębiorstwa uzyskiwać będą z odpisów dewizowych od wpływów z eksportu.

2. W celu rozdziału gotówkowych środków dewizowych, o których mowa w ust. 1, Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów powoła niezwłocznie międzyresortowy zespół do spraw sterowania importem.

3. Międzyresortowy zespół do spraw sterowania importem dokonuje przydziału gotówkowych środków dewizowych, w szczególności:

- 1) na cele realizacji programów operacyjnych — dla właściwych ministrów,
- 2) na import centralnie bilansowanych surowców i materiałów — dla Ministra Handlu Zagranicznego,
- 3) na import na potrzeby rynku wewnętrznego — dla Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług,
- 4) na potrzeby sfery nieprodukcyjnej — dla kierowników odpowiednich urzędów i instytucji,
- 5) na import dla inwestycji centralnych — dla właściwych inwestorów,
- 6) na import przeznaczony na tworzenie rezerw państwowych.

§ 9. 1. Odpisy dewizowe od wpływów walut wymiennalnych z eksportu towarów i usług, sprowadzane do bazy fob port polski lub franco granica polska, o których mowa w § 66 uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r., stanowią źródło finansowania importu dla produkcji eksportowej.

2. Podstawę określenia stawki odpisu dewizowego stanowi osiągnięta w 1980 r. relacja wartości dostaw dla

produkcji eksportowej z importu zaopatrzeniowego i kooperacyjnego do eksportu realizowanego w walutach wymiennalnych.

3. W razie istotnej zmiany w relacji importu do eksportu podstawą określenia stawki odpisu będą założenia importu i eksportu przedsiębiorstwa na 1982 r.

4. Stawka odpisu dewizowego może być w uzasadnionym wypadku podwyższona w taki sposób, aby zapewnić przedsiębiorstwu i ewentualnie jego poddostawcom możliwość nabycia niezbędnych materiałów, komponentów i części zamiennych z importu, potrzebnych do realizacji eksportu.

5. Maksymalna stawka odpisu nie może przekroczyć 50% wpływów z eksportu.

6. Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów ustali:

- 1) tryb określania stawek odpisów dewizowych,
- 2) wysokość stawki odpisu dewizowego dla przedsiębiorstwa w ciągu 1 miesiąca od otrzymania wniosku przedsiębiorstwa,
- 3) wysokość stawki odpisu dewizowego dla przedsiębiorstw transportowych wykonujących przewozy międzynarodowe.

7. Po ustaleniu stawki odpisu dewizowego w trybie określonym w ust. 1—6 Bank Handlowy w Warszawie S.A. otwiera i prowadzi rachunek dewizowy przedsiębiorstwa w walucie wymiennalnej, uzgodnionej z właścicielem rachunku.

8. Utrzymuje się w mocy przepis § 6 uchwały nr 199 Rady Ministrów z dnia 11 września 1981 r. w sprawie środków zapewniających zwiększenie wydobycia węgla kamiennego oraz innych surowców wydobywanych w kopalniach głębinowych.

§ 10. 1. Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Cen ustali w terminie do dnia 10 stycznia 1982 r. zasady pokrywania skutków zmian cen zaopatrzeniowych w przedsiębiorstwach, których produkcja objęta jest cenami urzędowymi.

2. Do wyrobów objętych cenami urzędowymi stosuje się z dniem 1 stycznia 1982 r. ceny zatwierdzone przez Przewodniczącą Państwowej Komisji Cen na podstawie uchwały nr 133 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1981 r. w sprawie zasad ustalania i reformy cen zbytu surowców, materiałów i innych środków produkcji oraz opłat za energię i przewozy towarów.

3. Rozszerza się — w stosunku do ustaleń uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. — listę środków spożycia, na które ustala się ceny urzędowe i regulowane, o wyroby określone w załączniku nr 2 do uchwały.

§ 11. Na wniosek zainteresowanych ministrów Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Cen ustali w terminie do dnia 5 stycznia 1982 r. zasady prowadzenia rachunków wyrównawczych cen dla przedsiębiorstw wytwarzających jednorodne produkty, na które ustala się ceny urzędowe.

§ 12. 1. Właściwi ministrowie oraz wojewodowie i prezydenci miast stopnia wojewódzkiego zapewnią realizację zadań wynikających z uchwały Rady Państwa i Rady Ministrów z dnia 28 listopada 1980 r. w sprawie ramowych kierunków rozszerzenia uprawnień terenowych organów władzy i administracji państwowej.

2. Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska:

- 1) powoła z udziałem zainteresowanych ministrów i wojewodów (prezydentów miast stopnia wojewódzkiego) zespoły, które określą zasady przejmowania przez terenowe organy administracji państwowej uprawnień organów założycielskich w odniesieniu do przedsiębiorstw zaplecza produkcyjno-usługowego dla dziedzin gospodarowania nadzorowanych przez władze terenowe,
- 2) przedstawi Komitetowi Gospodarczemu Rady Ministrów w terminie do dnia 28 lutego 1982 r. propozycje rozstrzygnięć w sprawach określonych w pkt 1, co do których nie uzgodniono stanowiska.

§ 13. 1. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali w terminie do dnia 31 stycznia 1982 r. listę przedsiębiorstw zagrożonych wstrzymaniem lub trwałym ograniczeniem produkcji ze względu na prowadzoną politykę rozdziału deficytowych czynników produkcji.

2. Decyzje o wstrzymaniu lub trwałym ograniczeniu działalności przedsiębiorstw podejmowane są na wniosek organu założycielskiego, z uwzględnieniem stanowiska dyrektora przedsiębiorstwa.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 2, podejmuje międzyresortowy zespół, powołany przez Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

4. W stosunku do przedsiębiorstw, których działalność zostanie wstrzymana lub trwale ograniczona, zostaje zawieszona stosowanie przepisów uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r.

§ 14. 1. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Ministrami: Finansów, Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Gospodarki Materialowej i Prezesem Narodowego Banku Polskiego opracuje

w terminie do dnia 31 stycznia 1982 r. zasady postępowania w stosunku do przedsiębiorstw określonych w § 13 i ich załóg.

2. Zasady, o których mowa w ust. 1, powinny uwzględniać sprawy dotyczące:

- 1) przemieszczenia pracowników,
- 2) kształtowania wynagrodzeń pracowników,
- 3) wykorzystania zapasów materiałowych i majątku produkcyjnego,
- 4) finansowania działalności,
- 5) podejmowania produkcji zastępczej.

§ 15. Ministrowie Finansów oraz Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i zainteresowanymi ministrami mogą w uzasadnionych wypadkach dostosować przepisy uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. do specyfiki działalności przedsiębiorstw w dziedzinach gospodarki nie objętych § 75 tej uchwały, a podlegających całkowitej militaryzacji.

§ 16. Do jednostek gospodarczych, działających na zasadach określonych w uchwale nr 112 Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 1981 r. w sprawie rozwoju drobnej wytwórczości (Monitor Polski Nr 15, poz. 120) oraz w uchwale nr 114 Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1981 r. w sprawie systemu ekonomiczno-finansowego państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, państwowych gospodarstw rolnych oraz niektórych zjednoczeń resortu rolnictwa (Monitor Polski Nr 16, poz. 126) stosuje się przepisy § 82 uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej uchwały.

§ 17. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1982 r.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski

Załącznik nr 1 do uchwały nr 278
Rady Ministrów z dnia 30 grudnia
1981 r. (poz. 1).

LISTA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Lp.	Nazwa programu	Pełnomocnika powołuje	Resorty współpracujące
1	2	3	4
1	Program operacyjny dostaw i zagospodarowania nawozów i środków ochrony roślin	Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego	Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
2	Program operacyjny zaopatrzenia rolnictwa i przemysłu spożywczego w maszyny, urządzenia i środki transportu oraz części zamienne, akumulatory i opony	Minister Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego	Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Centralny Związek Spółdzielczości Pracy, Centralny Związek Rzemiosła
3	Program operacyjny piekarnictwa oraz przetwórstwa zbożowego	Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług, Centralny Związek Spółdzielni Spożywców „Społem”, Centralny Związek Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”, Centralny Związek Rzemiosła
4	Program operacyjny zagospodarowania oraz przetwórstwa mleka	Zarząd Centralnego Związku Spółdzielni Mleczarskich	Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług

1	2	3	4
5	Program operacyjny produkcji i zaopatrzenia w mięso i tłuszcze	Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług, Centralny Związek Spółdzielni Rolniczych „Samopomoc Chłopska”, Centralny Związek Spółdzielni Spożywców „Społem”
6	Program operacyjny zaopatrzenia w podstawowe wyroby farmaceutyczne, sanitarne i sprzęt medyczny w dziedzinie ochrony zdrowia	Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego	Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług, Centralny Związek Spółdzielczości Pracy
7	Program operacyjny zaopatrzenia w podstawowe środki czystości i higieny	Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego	Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej
8	Program operacyjny wyrobów odzieżowych, dziewiarskich i obuwia dla dzieci i młodzieży	Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług, Centralny Związek Spółdzielczości Pracy, Centralny Związek Spółdzielni Inwalidów, Centralny Związek Rzemiosła
9	Program operacyjny produkcji i zaopatrzenia w odzież roboczą i ochronną	Minister Przemysłu Chemicznego i Lekkiego	Urząd Gospodarki Materialowej, Ministerstwo Pracy, Plac i Spraw Socjalnych, Centralny Związek Spółdzielni Inwalidów
10	Program operacyjny paliw i energii	Minister Górnictwa i Energetyki	Ministerstwo Przemysłu Chemicznego i Lekkiego
11	Program operacyjny transportu drogowego i kolejowego	Minister Komunikacji	Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego
12	Program operacyjny gospodarki komunalnej w zakresie komunikacji miejskiej, ogrzewania, oczyszczania i zaopatrzenia w wodę	Minister Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska	Ministerstwo Górnictwa i Energetyki, Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Ministerstwo Przemysłu Chemicznego i Lekkiego
13	Program operacyjny eksportu do państw zaliczonych do I i II obszaru płatniczego	Minister Handlu Zagranicznego	wszystkie resorty i centralne związki spółdzielczo
14	Program operacyjny produkcji, dostaw i świadczeń na rzecz obronności i bezpieczeństwa kraju	Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów	Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, inne resorty realizujące zadania związane z obronnością i bezpieczeństwem kraju

Załącznik nr 2 do uchwały nr 278
Rady Ministrów z dnia 30 grudnia
1981 r. (poż. 1).

I. LISTA ŚRODKÓW SPOŻYCIA, O KTÓRE ROZSZERZA SIĘ ZAKRES STOSOWANIA CEN URZĘDOWYCH

1. Sery twarogowe
2. Ryż
3. Cytryny
4. Herbata popularna
5. Żarówki głównego szeregu
6. Popularny odbiornik radiowy

II. LISTA ŚRODKÓW SPOŻYCIA, O KTÓRE ROZSZERZA SIĘ ZAKRES STOSOWANIA CEN REGULOWANYCH

1. Standardowa bielizna osobista
2. Popularne mydła toaletowe
3. Popularne pasty do zębów
4. Popularne kremy do golenia
5. Żyłetki